

NUOMONĖ NR. 05/2010

EUROPOS AVIACIJOS SAUGOS AGENTŪRA

2010 m. spalio 18 d.

dėl Komisijos reglamento (ES) Nr. XX/2010

kuriuo nustatomi bendrieji oro erdvės naudojimo reikalavimai ir procedūros

I. Bendroji informacija

1. Šios nuomonės tikslas – padėti Komisijai pateikti pasiūlymą dėl įgyvendinimo taisyklės, kuria nustatomi bendrieji oro erdvės naudojimo reikalavimai ir procedūros. Reglamento (EB) Nr. 216/2008¹ (toliau – Pagrindinis reglamentas) su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1108/2009², 8b straipsnyje nustatyta, kad jo įgyvendinimo priemonės sudaro sąlygas nedelsiant reaguoti į nustatytas avarijų ir pavojingų incidentų priežastis.
2. Be to, pagal Pagrindinio reglamento 8 ir 9 straipsnius reikalaujama, kad su oro eismo valdymu ir (arba) oro navigacijos paslaugomis susiję saugos reikalavimai būtų nustatyti:
 - a. orlaivių, registruotų valstybėje narėje arba registruotų trečiojoje šalyje ir naudojamų Bendrijos naudotojo (4 straipsnio 1 dalies b ir c punktai), naudotojams; ir
 - b. trečiosios šalies naudotojo naudojamų orlaivių naudotojams (4 straipsnio 1 dalies d punktas).

Taigi, siūloma įgyvendinimo taisyklė pagrįsta Pagrindiniame reglamente nustatytais esminiais „oro erdvės naudojimo“ reikalavimais. Pagal juos nustatyta, kad visi orlaiviai (išskyrus tuos, kurie neįtraukiami į Pagrindinio reglamento taikymo sritį pagal 1 straipsnio 2 dalies a punktą ir 4 straipsnio 4 dalį), visais skrydžio etapais arba aerodromo judėjimo lauke turi būti naudojami laikantis bendrų visuotinių naudojimo taisyklių ir visų taikomų procedūrų, kurių reikalaujama laikytis toje oro erdvėje. Taip pat reikalaujama, kad visi oro erdvės naudotojai (ir Bendrijos naudotojai, ir trečiųjų šalių naudotojai) būtų aprūpinti tinkamomis sudedamosiomis dalimis.

3. Šios taisyklių kūrimo veiklos aprėptis apibrėžta techninėje užduotyje ATM.002.
4. Ši nuomonė priimta laikantis Europos aviacijos saugos agentūros (toliau – Agentūra) valdančiosios tarybos nustatytos tvarkos³ ir Pagrindinio reglamento 19 straipsnio nuostatų.
5. Siūloma taisyklė parengta atsižvelgiant į Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės (ICAO) pokyčius, kaip nustatyta Pagrindinio reglamento 2 straipsnyje išdėstytuose tiksluose. Siūloma taisyklė atitinka ICAO standartus ir rekomenduojamą praktiką, nes orlaivių aprūpinimo įranga reikalaujama netaikomas jokioms papildomoms orlaivių grupėms, išskyrus tas, kurias ICAO jau įtraukė į standartus ir praktiką. Tačiau siūlomoje taisyklėje numatytas reikalavimas pradėti naudoti ACAS II su susidūrimų ore vengimo sistemos 7.1 programine versija iki ICAO neseniai patvirtintų datų.

II. Konsultacijos

6. Pranešimas apie pasiūlytą pakeitimą Nr. 2010-03⁴, kuriame pateiktas nuomonės dėl Komisijos reglamento projektas, Agentūros interneto svetainėje paskelbtas 2010 m. kovo 26 d.

¹ 2008 m. vasario 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 216/2008 dėl bendrųjų taisyklių civilinės aviacijos srityje ir įsteigiantis Europos aviacijos saugos agentūrą, panaikinantis Tarybos direktyvą 91/670/EEB, Reglamentą (EB) Nr. 1592/2002 ir Direktyvą 2004/36/EB (OL L 79, 2008 3 19, p. 1). Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1108/2009 (OL L 309, 2009 11 24, p. 51).

² 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1108/2009, iš dalies keičiantis Reglamento (EB) Nr. 216/2008 nuostatas dėl aerodromų, oro eismo valdymo ir oro navigacijos paslaugų bei panaikinantis Direktyvą 2006/23/EB (OL L 309, 2009 11 24, p. 51).

³ Valdančiosios tarybos sprendimas dėl Agentūros taikomos nuomonių, sertifikavimo reikalavimų ir rekomendacinės medžiagos skelbimo tvarkos (taisyklių kūrimo tvarka). EASA MB 08-2007, 2007 06 13.

7. Iki nustatyto termino – 2010 m. gegužės 7 d. – Agentūra gavo 175 komentarus iš nacionalinių institucijų, profesinių organizacijų ir privačių bendrovių.
8. Visi gauti komentarai patvirtinti ir įtraukti į Atsakymo į komentarus dokumentą, kuris 2010 m. rugsėjo 16 d. paskelbtas Agentūros interneto svetainėje. Šiame dokumente pateikiamas visų komentarus pateikusių asmenų ir organizacijų sąrašas ir Agentūros atsakymai į šiuos komentarus.
9. Visuose gautuose komentaruose pripažįstama saugos, kurią užtikrina ACAS II su susidūrimų ore vengimo sistemos 7.1 programine versija, nauda, o ankstyvam reikalavimų įvedimui pritariama daugelyje komentarų. Keliuose komentaruose, nors ir pritarta naudai saugos požiūriu, paprašyta suderinti šių reikalavimų įvedimo datą su JAV federaline aviacijos administracija (FAA). Tačiau FAA dabar nurodė neturinti aiškių planų įgyvendinti šį standartą, todėl atlikti tokį suderinimą nėra įmanoma. Dar keliuose komentaruose paprašyta atidėti šio reikalavimo įvedimą ir palaukti galimų oro erdvės struktūros ir naudojimo pakeitimų, kuriuos parengs SESAR ir *NextGen*. Tačiau dar neturima jokių šių galimų pakeitimų įgyvendinimo planų, todėl atsižvelgti į šiuos prašymus taip pat nebuvo įmanoma.
10. Atsižvelgusi į dalyko svarbą sprendžiant žinomus saugos klausimus, taip sudarydama sąlygas anksti patvirtinti reikalavimus, taip pat į būtinybę laiku pateikti pranešimą susijusioms suinteresuotosioms šalims, Agentūra sutrumpino konsultacijų dėl Atsakymo į komentarus dokumento laikotarpį iki trijų savaičių. Iki 2010 m. spalio 8 d. gauta 16 atsiliepimų iš 9 komentautojų. Atsiliepimai, susiję su priimtinomis atitikties priemonėmis, kurios šioje nuomonėje nenagrinėjamos, bus vėliau aptarti atitinkamame Agentūros sprendime. Pagrindiniai atsiliepimai, susiję su šios nuomonės dalyku (siūloma įgyvendinimo taisykle), yra šie:

Gauta keletas atsiliepimų iš vieno komentatoriaus, kuriuose iškeltas klausimas dėl bendrojo oro eismo (angl. GAT) nuostatų taikymo valstybiniais orlaiviams ir paprašyta naudoti pranešimo apie pasiūlytą pakeitimą tekstą. Agentūra sutinka su atsiliepimais dėl taikymo valstybiniais orlaiviams ir gražino pirminį pranešimo apie pasiūlytą pakeitimą tekstą. Tačiau Agentūra pripažįsta, kad visapusišką ACAS II sistemos naudą saugai galima užtikrinti tik tuo atveju, jeigu šia sistema būtų aprūpinti visi orlaiviai, naudojami GAT.

Kitame atsiliepime nurodyta, kad siūlomos taisyklės taikymas nepilotuojamų orlaivių sistemoms nėra teisingas ir neatitinka ICAO politikos. Agentūra sutinka su šiuo pasiūlymu ir įtraukė į AUR.ACAS.100 dalį d punktą. Tačiau prieš leidžiant naudoti nepilotuojamų orlaivių sistemas nerezervuotoje oro erdvėje, reikia išspręsti daug techninių ir eksploatacinių klausimų, taigi ICAO nepilotuojamų orlaivių sistemų politika negali būti remiamasi kaip tvirtais reglamentavimo principais.

Dar viename atsiliepime pasiūlyta pakeisti AUR.ACAS.100 dalies b punktą, kad nebūtų privalomai reikalaujama įdiegti programinės įrangos 7.1 versiją orlaiviuose, kuriems netaikomas privalomas reikalavimas dėl šios įrangos įdiegimo, bet kuriuose įrengta ACAS II. Agentūra sutinka su šiuo pasiūlymu ir įtraukė į AUR.ACAS.100 dalį c punktą, kuriame numatė, kad šis reikalavimas tokiems orlaiviams neprivalomas.

Viename atsiliepime pasiūlyta išplėsti siūlomos įgyvendinimo taisyklės taikymo sritį, kad reikalavimas įrengti ACAS II būtų taikomas visiems orlaiviams, gebantiems atlikti skrydžius pagal skrydžių pagal prietaisus taisykles (angl. IFR), nes tai dar padidintų saugą. Išplėsti reikalavimo dėl ACAS II įrengimo taikymo sritį, neapsiribojant vien esamomis orlaivių grupėmis, kurias jau nustatė ICAO, nebuvo šios užduoties tikslas. Agentūra pripažįsta, kad išplėtus taikymo sritį, greičiausiai būtų gauta papildomos naudos saugos požiūriu, tačiau bet kokiam tokiam taikymo srities išplėtimui pagal

⁴ Žr. taisyklių kūrimo dokumentų archyvus interneto svetainėje <http://easa.europa.eu/rulemaking/r-archives.php>.

Agentūros taisyklių kūrimo tvarką būtų būtina nustatyti konkrečią taisyklių kūrimo užduotį ir, be kita ko, atlikti išsamų reglamentavimo poveikio vertinimą.

Dėl kitų atsiliepimų Agentūra nedarė papildomų savo pasiūlymo pakeitimų; tačiau Agentūrai atlikus papildomą peržiūrą nustatyta nežymių teksto neatitikimų, jie ištaisyti. Reikėtų pažymėti, kad AUR.ACAS daliai taikoma numeracija pakeista, kad atitiktų Agentūros taisyklių numeravimo tvarką; senoji ir naujoji numeracija yra tokia:

Senasis numeris	Naujasis numeris
AUR.ACAS.001	AUR.ACAS.1005
AUR.ACAS.100	AUR.ACAS.2005
AUR.ACAS.200	AUR.ACAS.3005
AUR.ACAS.300	AUR.ACAS.3010

III. Agentūros nuomonės turinys

11. Pagal Pagrindinį reglamentą Komisija įgaliota priimti esminių Pagrindinio reglamento reikalavimų įgyvendinimo priemonės siekiant nustatyti aukštą ir vienodą aviacijos saugos Europos Sąjungoje lygį ir jį išlaikyti. Rengdama tokias įgyvendinimo priemones, Komisija užtikrina, kad jos sudarytų sąlygas reaguoti į nustatytas avarijų ir pavojingų incidentų priežastis.
12. Šioje nuomonėje teikiamas Agentūros pasiūlymas dėl Komisijos reglamento, kuriuo įgyvendinamas Pagrindinis reglamentas ir jo esminiai reikalavimai ir kuris yra taisyklių sistemos, kuria palaikomas visos sistemos požiūris į aviacijos saugą ir laikomasi „geresnio reglamentavimo“ principų, dalis. Šiame siūlomame reglamente nustatomi bendrieji oro erdvės naudojimo reikalavimai, siekiant užtikrinti aukštą ir vienodą saugos lygį. Prireikus Agentūra ateityje ketina pateikti pasiūlymų dėl papildomų šio reglamento priedų ir poskyrių, kad būtų atsižvelgta į papildomus privalomus klausimus. Taigi taisyklė suformuluota taip, kad pagrindiniuose reglamento straipsniuose dėmesys būtų sutelktas tik į bendrą reikalavimų taikymą ir jų įsigaliojimo datas. Prieduose ir poskyriuose teikiami techniniai reikalavimai ir atitinkamai išsamiau apibūdinamas jų taikymas. Visiems papildomiems priedams ir poskyriams parengti be abejo bus nustatyta konkreti taisyklių kūrimo užduotis ir bus surengtos konsultacijos pagal Agentūros taisyklių kūrimo tvarką.
13. Pagal dabartinę šios siūlomos taisyklės taikymo sritį nustatomas reikalavimas, pagal kurį visuose Europos Sąjungos oro erdvėje naudojamuose orlaiviuose susidūrimų ore vengimo sistema, žinoma kaip ACAS II, būtų aprūpinta susidūrimų ore vengimo sistemos 7.1 programine versija. Įdiegiant tokią sistemą siekiama spręsti žinomus saugos klausimus.
14. Atsižvelgusi į kelis rimtus incidentus ir avarijas, per kuriuos nebuvo išlaikyti saugūs atstumai (įskaitant dvi avarijas: 2001 m. Jaidzu ir 2002 m. Iberlingene), Eurokontrolė parėmė SIRE projekto grupę, kad ši atliktų keletą saugos tyrimų. Per šiuos tyrimus nustatytos dvi pagrindinės šių rimtų incidentų ir avarijų priežastys:
 - ACAS II nesugebėjimas atšaukti kai kuriuos sprendžiamuosius patarimus (angl. RA), kai juos būtina atšaukti, kad būtų pašalintas susidūrimo pavojus;
 - dažni atvejai, kai skrydžio įgulos netyčia atlieka klaidingus manevrus ne ta kryptimi pagal sprendžiamąjį patarimą dėl vertikalios greičio sureguliuojimo (angl. *Adjust Vertical Speed, Adjust*).

Atlikus tolesnius tyrimus padaryta išvada, kad dėl šių dviejų priežasčių derinio orlaiviams, kuriuose įrengta ACAS II su susidūrimų ore vengimo sistemos 7.1 versija, gresia $2,7 \times 10^{-8}$ vienai skrydžio valandai susidūrimo ore rizika.

15. ACAS II su susidūrimų ore vengimo sistemos 7.1 programine versija atspindi naujausius pasiekimus (įskaitant gerą patirtį, mokslo bei technikos pažangą) susidūrimų ore vengimo sistemų srityje ir padės mažinti minėtą susidūrimo ore riziką.
16. Siūloma taisyklė taikoma visiems lėktuvams su turbininiu varikliu, kurių maksimali sertifikuota kilimo masė viršija 5 700 kg arba kuriems leista vežti daugiau kaip 19 keleivių. Siūloma, kad naujai pastatytiems orlaiviams taisyklė įsigaliotų 2012 m. kovo 1 d., o visiems kitiems orlaiviams – 2015 m. gruodžio 1 d. 2012 m. pirminio taikymo data pasiūlyta atsižvelgus į laiką, kurio reikia gamintojams projektavimo ir gamybos pokyčiams inicijuoti.
17. Ši siūloma taisyklė taikoma orlaiviams, kuriems taikomi galiojantys apribojimai ir išimtys, nustatytos ICAO 6 priedo „Orlaivių naudojimas“ 1 dalyje „Tarptautinis komercinis oro transportas. Lėktuvai“ ir ICAO dok. Nr. 7030/4 dėl regioninių papildomųjų procedūrų. Taip pat reikalaujama, kad orlaiviai, kuriems dabartinis reikalavimas netaikomas, bet kurie savanoriškai įdiegė ACAS II sistemą, apsirūpintų ACAS II su susidūrimų ore vengimo sistemos 7.1 programine versija.
18. Šioje nuomonėje siūlomame įgyvendinimo taisyklės projekte atsižvelgta į pakeitimus, padarytus atsižvelgiant į viešąsias konsultacijas (Pranešimo apie pasiūlytą pakeitimą Nr. 2010-03), kaip paskelbta pranešimo apie pasiūlytą pakeitimą atsakymo į komentarus dokumente.

Kelnas, 2010 m. spalio 18 d.

P. GOUDOU

Vykdomasis direktorius